

Τάφος Α

Ο μεγαλύτερος τάφος έχει εξωτερικές διαστάσεις 10,30X10,30 μ. και διαστάσεις θαλάμου 4X4 μ. με πλευρές πλάτους 3 μ. περίπου, χτισμένες εναλλάξ από τρεις και δύο σειρές δόμων λιθοπλίνθων. Ο θάλαμος έφερε οριζόντια στέγη από μακρόστενους δόμους, που πατούσαν πάνω σε ξύλινο δοκάρι, (διακρίνονται οι θέσεις του δοκαριού), και ενισχύονταν πιθανόν με αράβδωτο κίονα, του οποίου τμήμα βρέθηκε πεσμένο μέσα σε θάλαμο, καθώς και πλέγμα από σανίδες που στηρίζονταν στην πατούρα που δημιουργείται στο πάνω μέρος. Τα μήκη των μακρόστενων λιθοπλίνθων της οροφής αυτής, που περισυλλέχθηκαν μέσα και έξω από το θάλαμο 2,30X1,30 μ.

Εσωτερικά του θαλάμου και στην ΝΑ γωνία παρατηρούμε πόρτα με παραστάδα, μόνο στ' αριστερά, και θυραίο άνοιγμα 1,58 μ.. Οι τώρμοι που υπάρχουν πάνω στο υπέρθυρο, κάτω δεξιά και αριστερά και η εγκοπή αριστερά δηλώνουν τη λειτουργία κάποιας θύρας, που οδηγεί προς τα έξω. Ωστόσο από την εξωτερική πλευρά μετά την αποχωμάτωση, που επιχειρήσαμε, διαπιστώσαμε αμέσως ότι δεν υπάρχει θυραίο άνοιγμα, αλλά ενιαίο χτίσιμο, όπως και από την ανατολική πλευρά, στην οποία, επίσης σε βάθος, αφαιρέσαμε το χώμα. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η πόρτα αυτή οδηγεί ή οδηγούσε σε κρύπτη κατά μήκος της σειράς κάτω από το υπέρθυρο. Ωστόσο για τις δύο τουλάχιστον ανώτερες σειρές των δόμων διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει κενό και το χτίσιμο είναι κανονικό. Κάποια αμφιβολία διατηρούμε για τις κατώτερες σειρές των δόμων του γεμίματος της πόρτας. Πιθανότατα η πόρτα αυτή λειτούργησε σε πρώτη φάση οδηγώντας σε μικρό κιβωτιόσχημο τάφο-κρύπτη και στη συνέχεια κλείστηκε και χρησιμοποιήθηκε σαν ταφικός ο κανονικός θάλαμος του τάφου.

Μέσα στον τάφο και έξω απ' αυτόν, συγκεκριμένα σε βάθος έξω από τη νοτιοδυτική πλευρά, βρέθηκαν τμήματα δωρικών κιονόκρανων και γείσα με σταγόνες. Τμήμα βάσης μεγάλου ιωνικού κίονα βρέθηκε επίσης πάνω στη διαρπαγμένη κατά μία σειρά βόρεια πλευρά. Τα αρχιτεκτονικά αυτά μέλη δηλώνουν ναόσχημη κατασκευή πάνω από το θάλαμο και μας επιτρέπουν να τον χαρακτηρίσουμε ως τάφο-ηρώο και να τον αποδώσουμε σε βασιλιά. Μέσα στο θάλαμο διασώθηκαν επιφάνειες με γραπτή διακόσμηση, όπως ιωνικό κυμάτιο, δύο γυναικείες μορφές, ανθέμιο. Στο δάπεδο του θαλάμου διακρίνονται δύο μακρόστενοι επιχρισμένοι δόμοι, που ανήκουν σε κατασκευή κλίνης. Λιγοστά τα κτερίσματα του συλημένου από την αρχαιότητα τάφου, όπως χάλκινα επιχρυσωμένα φύλλα, πήλινες επιχρυσωμένες χάντρες και οστέινα στελέχη στεφανιών, 12 αργυρά επιχρυσωμένα κισσόφύλλα και

χρυσά ελάσματα με εμπίεστη διακόσμηση δεκαεξάφυλλου ρόδακα, το γνωστό μακεδονικό αστέρι, το οποίο σε αυτή τη μορφή βρέθηκε μόνο στην Αιανή και τη Βεργίνα (Αιγές) και, αν είναι σύμβολο, η παρουσία του δείχνει τις στενές σχέσεις που είχαν οι δύο πρωτεύουσες. Ο τάφος χρονολογείται στις αρχές του 4ου αιώνα π.Χ.

Έξω από τη νοτιοανατολική πλευρά και σε αρκετό βάθος βρέθηκε κορμός ανδρικού αγάλματος από ντόπιο μάρμαρο, του 6ου αι. π.Χ. της σειράς των γνωστών κούρων, που εντοπίζονται κυρίως στην Αττική και στα νησιά του Αιγαίου. Η ανεύρεση του σημαντικού αυτού αγάλματος -γνωρίζουμε ότι οι κούροι και γενικώς τα έργα πλαστικής αρχαϊκών χρόνων σπανίζουν στο χώρο της Μακεδονίας- οδήγησε στην ταύτιση ενός κορμού άγνωστης προέλευσης με αρ. Κατ. 191 της παλιάς Συλλογής με κούρο παρόμοιου μεγέθους.